

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LXXVII. Valentina Pontificalium. De intestabilitate Episcoporum, aliorumque Prælatorum, de sacra suppellectili, aliisque rebus ad Ecclesia servitium, vel Divinum cultum de servientibus, quamvis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

iusmodi recognitionis sufficientia adminicula extrinseca accederent; Secus autem illis cessantibus, ex certo, receptoque principio, pluries hoc eodem titulo, & in altero de legatis, ac etiam de alienat. & contrah. in finuato, & sub tit. de credito, ac alibi, ut etiam in non prohibitis, neque suspectis, nuda debiti confessio in testamento, vim habeat legati, in quod resolvatur; Multò verò magis, ubi ratio prohibitionis, vel suspicionis accedat, ut quod directè non valet, ita indirectè sublineatur.

Et fortius, quia eadem agnitio, de affectatione potius, ac mendacio convincebatur, unde propterea resultabat vehemens argumentum in contrarium, quod primam regulæ rationem confirmabat, dum in primo testamento, testatrix expressè declaraverat, quod nihil dicto filio debeat ex causa alimentorum, quæ sibi cum industria, & labore propriisque bonis paraverat, quinimo quod ipse filius potius ab ea beneficium gratuitæ habitationis in ejus domo receperat, istaque declaratio, ab extrinsecis facti circumstantiis adminiculata, convincebatur verior; Incertum autem est quid in causa sequutum sit.

VALENTINA
PONTIFICALIUM
P R O
HÆREDITATE ARCHIEPISCOPI
C U M
CAPITULO

Causa decisus per Rotam ut infra.

De intestabilitate Episcoporum, aliorumque Prælatorum, de sacra suppellectili, aliisque rebus ad Ecclesiæ servitium, vel Divinum cultum deservientibus, quamvis testandi facultatem habeant, ut in eis necessaria sit Ecclesiæ successio; quibus bonis intelligenda veniat, & quænam propriè dicantur venire sub hac sacra suppellectili.

SUMMARIUM,

- 1 **D**e intestabilitate clericorum de bonis Ecclesiæ intuitu questio.
- 2 In specie de intestabilitate Pontificalium, ac sacrorum paramentorum, & vasorum, non obstante facultate testandi.
- 3 Facti series.
- 4 Resolutiones causæ.
- 5 Quæ sint paramenta, & vestimenta sacra, in quibus cadat intestabilitas de qua n. 2.
- 6 de eodem, & à quo pendeat hujus questionis decisio.
- 7 Quando bona dicantur ita distincta, ut veniant sub certo genere.
- 8 Et quando quis dicatur familiaris, vel servitio addictus ad effectum comprehensionis sub aliqua dispositione.
- 9 Dispositio debet referri ad ordinaria non autem ad extraordinaria.

10 *Quod non placeat ultima resolutio quoad certa bona.*

11 *De constitutione Urb. 8. super sacra suppellectili Cardinalium.*

12 *De observantia Cameralium in spoliis Episcoporum.*

D I S C. LXXVII.

QUAMVIS ex sacrorum Canonum dispositione, pluries in præcedentibus enūciata, præsertim disc. 7. & 34. clerici, etiam in Prælaturæ statu, vel in majori ecclesiastica dignitate constituti, sint intestabiles, respectu bonorum, quæ clericatus, vel Ecclesiæ intuitu quæsitæ sint, in quibus necessarium habent hæredem ipsam Ecclesiam, vel ejus loco, Cameram Apostolicam, in illis partibus, in quibus receptæ sunt Constitutiones Julii tertii, aliorumque Pontificum, quamvis agatur de bonis, cum reliquo profano patrimonio jam confusis, & incorporatis, cum hæc distinctio confusio, vel incorporationis sequatur, necne, non percutiat hanc materiam intestabilitatis, sed alteram acquisitionis dominii, quodque bona adhuc non confusa, remanent in dominio Ecclesiæ, ac veniant sub nomine fructuum pendentium, etiam respectu eorum, qui ex Apostolico indulto testandi facultatem habeant, juxta distinctiones, de quibus ad hanc materiam spoli clericorum sub tit. de beneficiis disc. 8. cum pluribus seqq. Attamen generaliter in Cardinalibus, ac etiam frequenter in magnis, & qualificatis Prælatibus, hæc intestabilitas de facto cessare solet, ob testandi indulta Apostolica concedi solita, quorum pluries mentio habetur supra disc. 6. cum seqq.

Eis tamen non obstantibus, per constitutionem 42. Pii V. dispositum est, ut eadem intestabilitas, adhuc vigere debeat in Pontificalibus, aliisque sacris vasis, & paramentis, Divino cultui destinatis, quæ sub sacra suppellectili nomine explicari solent, ut scilicet in istis, Episcopi, aliique Prælati, ipsam Ecclesiam Cathedralē, seu majorem habere debeant successorem, interdicta testandi, seu aliàs disponendi facultate; Idque ad instar favore capellæ Pontificiæ per Constitutionem 164. vel 165. Urbani VIII. quoque dispositum est in Cardinalibus, cum aliqua tamen moderatione, ut non veniant quædam vasa argentea, præsertim candelabra quamvis cappellæ usui destinata.

Cum igitur Archiepiscopus Aliaga, dictum testandi indultum haberet, atque condito testamento, pro consueta nimium commendabili Hispanorum Prælatorum pietate, de ejus aße, ad pios usus disposuisset, commissa quibusdam qualificatis executoribus distributione, Ipseque vivens, pro majori decore dignitatis, magnam haberet argenteorum vasorum quantitatem pro domesticis usibus, quibus quandoque pro quadam majestate uti quoque solitus erat, quando in majoribus solemnitatibus, pontificaliter celebrabat, Hinc proinde, nulla cadente questione super vasis, ac paramentis sacris, quæ capellæ sedis divinis usibus destinata erant, ad formam dictæ Constitutionis Pii V. prætensionem excitavit Capitulum Metropolitanæ, ut etiam omnia dicta vasa argentea, sub ejusdem Constitutionis dispositione, ad Ecclesiæ favorem, venire deberent.

Quare introducta causa in Rota coram Priolo, datoque dubio, an & quæ bona Ecclesiæ debeantur sub die 15. Junii 1657. prodiit resolutio generalis, ut venire solum deberent vasa, & bona, quæ tanquam

quam Divino cultui destinata, servabantur penes cappellanum, qui *vestiarius* ibi appellatur, non autem alia conservari solita per alium ministrum, qui vulgò *credentarius* dicitur, atque ad normam dictæ resolutionis impress. par. 12. rec. de. 269. approbate etiam sub die 17. Martii 1659. coram eodem, emanavit sententia; Commissaque causa appellationis in eadem Rota coram Albergato sub die 4. Julii 1663. prodit resolutio dictæ sententiæ reformatoria, seu magis specificativa, declarando scilicet, sub dicta Constitutione ad Ecclesiæ favorem venire, atque sub Prælati testamento non comprehendì omnia paramenta, & ornamenta sacra; Ut sunt, mitra, planeta, pluviales, tunicella, dalmatica, limba, & amictus, & similia prophanis usibus incongrua, & super quibus nulla erat questio; Et quoad vasa argentea, vel aurea, non curata distinctione, an penes sacrum, vel prophanum ministrum asservantur, ut venirent calices & patenæ, aliaque vasa, quæ solum Divinis ac sacris usibus deserviunt, nec non candelabra argentea, quæ ex eorum structura, pro altaris, non autem pro domesticis privatis usibus deserviant; ac etiam vasa aquæ sanctæ cum aspersoriis, & una pelvis magna, cû urceo, seu gutturneo, ac duo crateres argentei, stantibus probationibus jam factis; quod in ordinationibus, aliisque pontificalibus solemnitatibus, seu functionibus, istorû vasorum continuus, ac penè necessarius esset usus, ideoque dicenda venirent ad id principèlter destinata; Quamvis ex parte executorum è converso, probatum esset, quod occasione hospitiationum, & conviviorum, vel in aliis contingentis domesticis, eadem vasa, inter alia, in abaco, seu ut vulgò dicitur *credentia*, apponi solita essent; Neque quod sciam causa ulteriolem habuit progressum, quia forsitan Patres huic ultimæ resolutioni acquieverint.

Hujusmodi autem disputationum punctus, potius facti, quam juris esse videbatur; Non dubitabatur etenim, ut sub dicta Constitutione Piana, non venirent vasa, & bona domesticis prophanis usibus principaliter destinata; Et è converso, ut venerint ea, quæ principaliter destinata erant Divinis, quamvis accidentaliter Episcopus, una bonorum specie, ad alium usum, ad ornatum, vel decorem, præter necessitatem, vel connaturalem destinationem uteretur, ut firmat *Navarr. Mainat. Bonacin. Maranta*, & alii deducti in prima dec. 259. par. 12. rec. Ideoque admittitur per Scribentes hinc inde ista theoria, totus punctus erat in applicatione, & an de una, vel altera specie bona dicerentur; Absolum etenim esset dicere, quod si Episcopus, aulea, aliaque sacra paramenta domestica, adhibere soleat pro ornatu Ecclesiæ in diebus solemnibus, exinde dici valeat, ut ecclesiasticis usibus ea destinata sint, & ita pariter de vasis argenteis.

Hinc proinde, ad rem conferre observabam ea, quæ habentur sub tit. *legat. disc. 6. & 7.* ac etiam sub tit. *de servitut.* ad materiam redactus disc. 74. super questione, an, & quæ bona dicantur al-

teri annexa, ut sub ejus dispositione veniant, ejusque pars dicantur, cum in hoc, non localitas, vel altera materialis circumstantia, sed destinatio patris familias totum faciat ex juribus ibi deductis, dum eadem Constitutio ponderat destinationem, ibi ad usum, & cultum Divinum destinata.

Atque ad effectum dignoscendi, an bona, uni, vel alteri usui magis, ac principaliter destinata essent, ponderabam etiam conferre ea, quæ habentur sub tit. *de iurisdict. disc. 33.* super puncto, an & quando dicatur quis verè familiaris, vel servitio additus, ut attendatur major pars temporis, & vitæ, cum similibus.

Beneque ad rem facere ponderabam text. in l. *Scio amico §. medico ff. de annuis legat.* ex quo determinatur per Scribentes theoria, ut dispositio, ad ordinaria, non autem ad extraordinaria debeat referri.

His stantibus, placuit resolutio quoad alia enarrata bona, non autem quoad malluvium, & gutturnium, & crateres argenteos, dum ad solum lautiorum, seu magis honorificum usum lotionis manuum, & exhibitionis aliquarum rerum per Episcopos, aliosque Prælatos hæc adhiberi solent, sed ista non est fixa, & connaturalis destinatio, ad hos usus, eo modo quo sunt candelabra, icona pacis, & alia prædicta vasa sacra, cum id potius respiciat quid merè prophanum.

Idque benè comprobari observabam ex dicta Constitutione, 164. Urb. 8. per quam, ista vasa, in specie excipiuntur; Quamvis enim ista Constitutio percutiat casum diversum, sacra suppellectilis Cardinalium, ad favorem Pontificiæ cappellæ; Attamen, eadem videretur ratio, atque ab uno casu ad alium rectè arguere licet, saltem pro interpretatione, ut in specie ab ista Constitutione Pii V. arguit *Spad. conf. 135 lib. 1.* ad Constitutionem Julii 3. disponentem de eadem suppellectili Cardinalium ad favorem cappellæ Pontificiæ, innovatam per dictam constitutionem Urb. VIII. èd quia, per indulta, quæ etiam in hoc solebant concedi, videbatur in defuetudinem abiisse, quod etiam hodiè non obtante hac moderna Constitutione aliquibus Cardinalibus concedi solet.

Nimium quoque in idem conferre observabam quotidianam observantiam Cameralium, in spoliis Episcoporum, quoniam ad præscriptum dictæ Piane Constitutionis, relinquuntur pro Ecclesiæ, vestimenta, & paramenta sacra, mereque Pontificalia, ac etiam vasa merè congrua huic Divino usui tantum, non autem hæc vasa argentea, quibus Episcopus, in ordinationibus, aliisque solemnitatibus, uti solitus esset, sed ad præscriptum Apostolicarum Constitutionum, cadunt sub spolio; Ideoque in hac parte, fuit quoddam æquitativum arbitrium, quod stante magna quantitate argenteorum, visum fuit interponi in remodica, potissimè quia, ut dici solet, est auferre Deo, ut detur Deo, dum etiam Ecclesiæ, piisque operibus id applicabatur.

De LUCA
de
Testamentis
et c.
C.VI
3